

PARK

pomysłów

kwartalnik
nr 16 (I/2021)
ISSN 2450-4769

DZIEŃ DOBRY

Dobrze Cię widzieć! W wiosennym wydaniu „Parku Pomysłów” czekają na Ciebie nowe ciekawostki i zadania.

Baw się dobrze!

Jak masz na imię?

.....

SPIS TREŚCI

- 3 wiosna / śnieżycy czy śnieżyczka
- 4 kącik herbologa / tasznik pospolity
- 5teczka sportowca / sport to zdrowie
- 8zrób własnoręcznie latawiec
- 10teczka ekologa / akcja segregacja
- 15Galeria Baba / lukrowane ciasteczka
- 16Ratusz w Lubinie
- 18muzealny zakątek
- 22teczka historyka / Jan Wyżykowski
- 24teczka przyrodnika / ochrona przyrody
- 26na szlaku zwierząt wymarłych
- 30redakcja
- 31mieszkańcy lubińskiego zoo / żuraw mandżurski

WIOSNA!

Przyroda szykuje się
na przyjście wiosny
i daje nam znaki,
że jest gotowa
na cieplejsze dni.

śnieżyczka przebiśnieg

śnieżyczka wiosenna

Jedną z pierwszych roślin
kwitnących już w przed-
wiosniu jest śnieżyczka
przebiśnieg.

Jak myślisz, skąd wzięła
się jej nazwa?

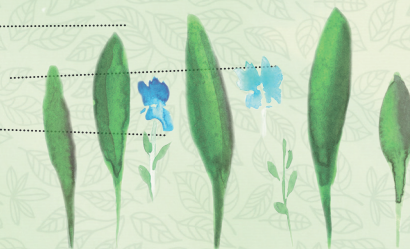
Śnieżyczka przebiśnieg mylona
jest często ze śnieżyczką wiosenną.

Czy znasz inne oznaki
nadchodzącej wiosny?

W klimacie umiarkowanym
między zimą a wiosną występuje

PRZEDWIOSNIE

To taki czas, kiedy temperatura
powietrza wynosi od 0 do 5 °C,
a ziemia jeszcze jest zamrożona.

*herbologia - nauka o chwastach

KĄCIK HERBOLOGA

czyli o dzikich, często niechcianych roślinach,
które żyją wokół nas

(łac. *Capsella bursa-pastoris*)

tasznik pospolity

w krajach **azjatyckich**
używany w kuchni

bliski krewny **kapusty, chrzanu**
i gorczycy (wszystkie należą
do rodziny kapustowatych)

kwiaty i owoce smakują
podobnie do **imbiru**

roślina bogata w witaminę
A, K, C oraz wapń i potas

liście smakują podobnie
do **rzeżuchy**

używany w ziołolecznictwie
do leczenia **krwotoków**

potocznie zwany tobołkiem,
chlebkiem Baby Jagi
lub stulidupą

hamował
biegunki

chwast z charakterystycznymi
owocami w kształcie
serduszek, w których są
nasiona — nawet **20 sztuk!**

SPORT TO ZDROWIE

SPORT TO ZDROWIE

Jakie sporty lubisz najbardziej?

.....

.....

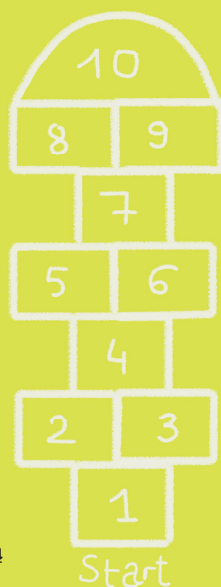
.....

.....

ZASADY GRY

Trzeba stanąć przed polem numer 1 i rzucić na nie kamyk. Gdy się to uda, gracz zaczyna skakać na jednej nodze na kolejne pola: 1, 2, 3, 4. Z pola nr 4 należy podskokiem obie nogi postawić na polach nr 5 i 6. I ponownie podskokiem trzeba przejść na dwie nogi na pola 7 i 8. Podskokiem trzeba zrobić obrót o 180 stopni i wrócić, skacząc jak poprzednio. Runda jest niezaliczona, gdy gracz nadepnie na linię lub wypadnie z pola. Gracze skaczą na zmianę. Po zaliczonej rundzie pierwszej następuje runda druga, gdy trzeba rzucić kamyk na pole nr 2. I tak dalej, aż zaliczy się wszystkie 8 rund, czyli zaliczy 8 klas.

Wygrywa ten, kto pierwszy tego dokona.

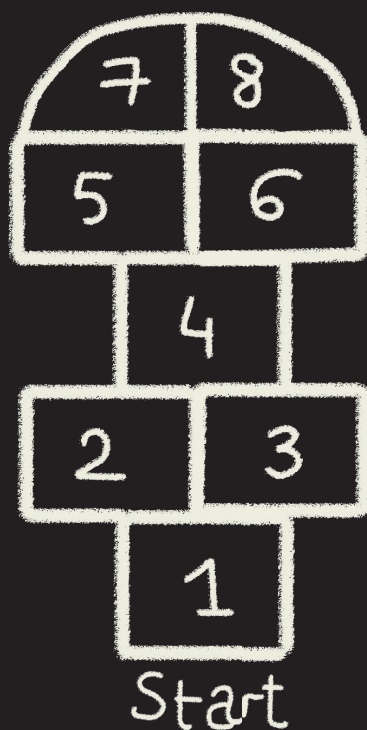

Czy wiesz, że ...

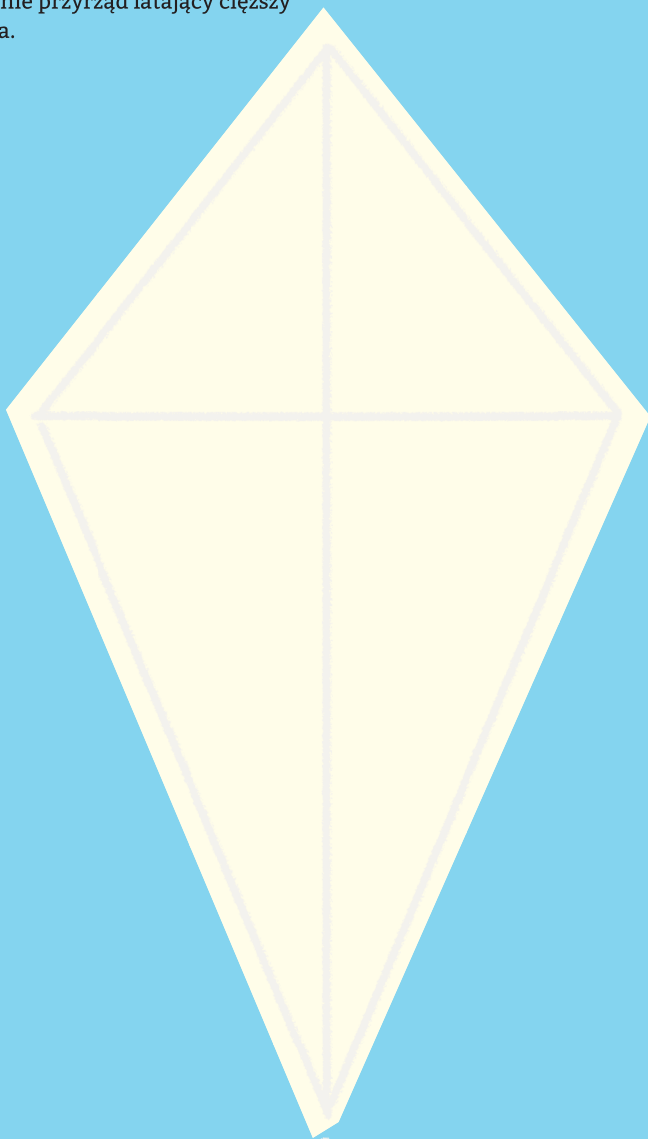
Gra w klasy popularna jest na całym świecie. W innych krajach dzieci grają na 10 polach.

Gra w klasy

to zabawa ruchowa dla co najmniej dwojga i więcej dzieci. Albo dla dziecka i rodzica. Im więcej osób bierze w niej udział, tym zabawa jest ciekawsza. Do jej zorganizowania będzie potrzebna tylko kreda i kamyk.

LATAWIEC to najstarszy i najprostszy konstrukcyjnie przyrząd latający cięższy od powietrza.

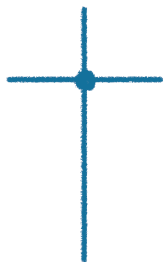

Stwórz wzory na latawcu!

Zrób własnoręcznie latawiec!

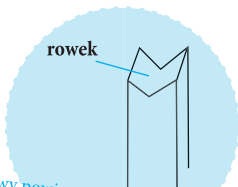
Zrób własnoręcznie latawiec!

- 1** Dwie proste, drewniane listewki należy przyciąć do odpowiedniej długości: krótsza z nich ma mieć długość ok. $\frac{3}{4}$ dłuższej. Następnie zwiąż obie listewki sznurkiem pod kątem 90 stopni.

rowek

- listwy powinny się związać na środku krótszej i $\frac{3}{4}$ wysokości dłuższej listwy
- na końcach listewek natnij rowki, aby łatwiej otoczyć je sznurkiem

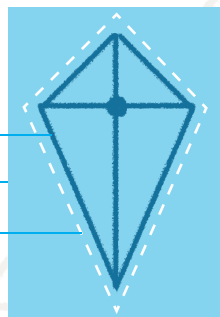

- 2** Szkielet otocz sznurkiem i napręż go.

sznurek

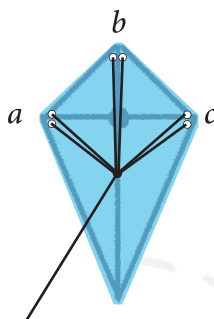
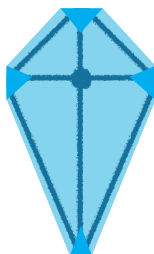
papier

obrys

- 3** Papier połóż pod szkielet latawca i obrysuj krawędzie, do każdego boku należy dodać 4 cm na podklejenie. Wytnij kształt.

- 4** Zagnij wszystkie rogi do środka, od dołu posmaruj klejem, aby przykleiły się do konstrukcji latawca. Następnie zagnij do środka 4 paski idące wzdłuż sznurków i przyklej do konstrukcji.

- 5** W trzech rogach wykonaj w papierze małe otworki, przepuść przez nie sznurek. Sznurki należy związać, te z punktów a i c powinny być tej samej długości. Długość sznurka z punktu b dopasuj tak, aby kąt nachylenia latawca był „pod wiatr”.

Podczas puszczenia latawców pamiętaj o:

PRZESTRZENI

**RĘKAWICACH
OCHRONNYCH**

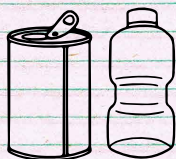
SZNURKU

WIETRZE

AKCJA SEGREGACJA!

Czyli jak prawidłowo sortować odpady.

1. ODDZIEL SUROWCE, KTÓRE MOŻNA PODDAĆ RECYKLINGOWI.

METALE
I TWORZYWA SZTUCZNE

PAPIER

SZKŁO

BIO

2. ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH NIGDY NIE WYRZUCAJ DO POJEMNIKA NA ODPADY ZMIESZANE.

BATERIE, ŻARÓWKI ITP. MOŻNA
WYRZUCIĆ DO SPECJALNYCH
POJEMNIKÓW W SKLEPACH

LEKI I ARTYKUŁY MEDYCZNE
MOŻNA WYRZUCIĆ
DO SPECJALNYCH POJEMNIKÓW
W APTEKACH

ALBO WYRZUCIĆ W PUNKCIE SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW
KOMUNALNYCH (PSZOK)

3. DO POJEMNIKA NA ODPADY ZMIESZANE WYRZUCAJ TYLKO TE ŚMIECI, KTÓRYCH NIE DA SIĘ ODZYSKAĆ.

PIELUCHY

KOŚCI

RĘCZNIKI PAPIEROWE

4. MOŻESZ SKORZYSTAĆ ZE ŚCIAGI, JEŚLI NIE WIESZ DO KTÓREGO POJEMNIKA WYRZUCIĆ DANY ODPAD.

TEŁUSTY SŁÓIK

POTŁUCZONE
SZKŁO, CERAMIKA

PUSTE KUBKI PO JOGURCIE,
KARTONY MLEKU, SOKACH

STARE MEBLE,
SPRZĘT RTV/AGD
ODDAJEMY NA PSZOK

ROZWIĄŻ REBUS, A DOWIESZ SIĘ JAKA AKCJA
ODBYWA SIĘ CO ROKU W 3. WEEKEND WRZEŚNIA.

małego ekologa

złoto, platyna
i inne metale szlachetne

papier toaletowy

opakowania szklane

materiały izolacyjne

kotpahi

opakowania kartonowe

szkło opakowaniowe

gumowe klaphi

makulatura

duży sprzęt AGD

stary sprzęt elektroniczny

bawełna i jedwab

CO MOŻNA ZROBIĆ Z ODZYSKANYCH SUROWCÓW?

puszki aluminiowe

lane plastiki

butelki plastikowe

ramy rowerowe

nowe opakowania

oprawki okularów

opakowania plastikowe

wycieraczki

odzież sportowa

rajstopy

włókna poliestrowe

wetna

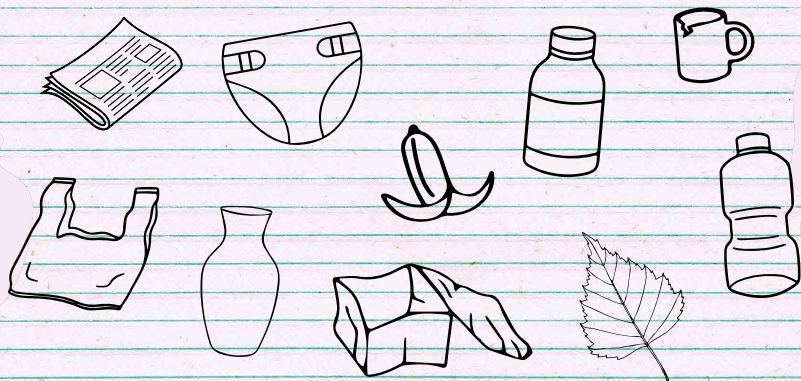
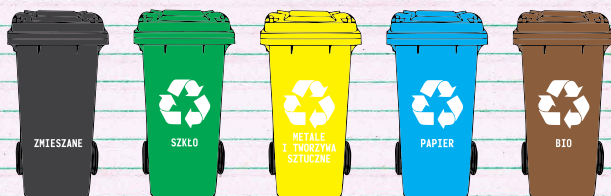
copy

banknoty i papiery wartościowe

wyciszenia i izolacje
w głośnikach, samochodach

polary

POSEGREGUJ ODPADY DO ODPOWIEDNICH POJEMNIKÓW.

WYKREŚL POWTARZAJĄCĄ SIĘ LITERĘ I ZAPISZ HASŁO.

**SŚSWSISASTSOSWSYS
SDSZSISEŚŃSZSISEMSIS**

Rolki po papierze toaletowym można wykorzystać na wiele różnych sposobów. Świetnie nadają się na przyborniki, organizery, dekoracje, kwiaty, zabawki, pędzle, itp. Jeśli masz ochotę, możesz stworzyć z nami swojego Eko Zwierza. Poniżej znajdziesz instrukcję krok po kroku jak go zrobić.

1 2 rolki skróć o 2 cm, trzecią przetnij na pół.

2 W dwóch średnich rolkach wytnij pasek (ok. 3 cm).

3 Jedną z wyciętych tub, przytnij po skosie.

4 W drugiej wyciętej tubie wytnij trójkąty po obu stronach.

5 Z reszty rolek wytnij uszy, ogon i oczy.

6 Wszystkie wycięte elementy obklej brązowym papierem.

ZRÓB TO SAM EKO ZWIERZAK

MATERIAŁY:
4 ROLKI PO PAPIERZE
TOALETOWYM
NOŻYCY
BRĄZOWY PAPIER
KLEJ (NAJLEPIEJ
MAGIC)

7 Przyklej końce przeciętej skośniej tuby, w połowie największej rolki, a tylną część na wierzchołku najmniejszej tuby.

8 Następnie przyklej głowę na wierzchu dłuższej tuby. Do głowy doklej uszy i oczy, a na końcu zwierza przyklej ogon.

Gotowe!

Jak przygotować lukier królewski:
1 białko • 180 g cukru pudru • barwnik
Mieszaj/miksuj 10 minut, w razie potrzeby dodaj kilka kropli soku z cytryny lub wody. Gotowy lukier przełóż do rękawa cukierniczego lub woreczka z odciętym rogami i baw się dobrze!

Jak przygotować lukier królewski:
1 białko • 180 g cukru pudru • barwnik

Mieszaj/miksuj 10 minut, w razie potrzeby dodaj kilka kropli soku z cytryny lub wody. Gotowy lukier przełóż do rękawa cukierniczego lub woreczka z odciętym rogami i baw się dobrze!

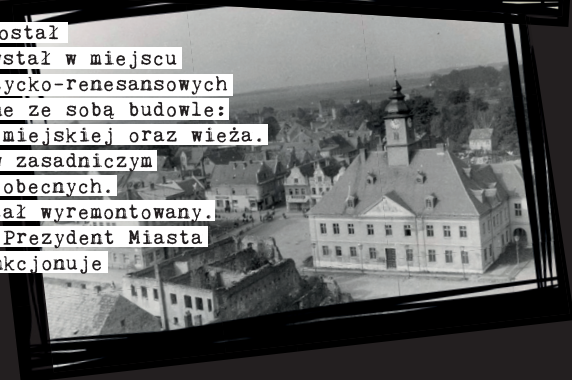
Proponujemy wykonanie lukrowanych ciasteczek maślanych. Zróbcie ciastka kruche według ulubionego i sprawdzonego przepisu. Później wykonajcie ozdoby z lukru królewskiego. Możecie zabarwić lukier barwnikiem spożywczym lub sokiem z warzyw, np. buraka, czerwonej kapusty. Przyprawy również mogą posłużyć jako barwnik, np. kurkuma. Czy wiecie jakie kolory uzyskacie z wymienionych wyżej propozycji naturalnych barwników?

Ratusz

W Lubinie

Ratusz w Lubinie wzniesiony został w latach 1768-1769. Obiekt powstał w miejscu istniejącego już kompleksu gotycko-renesansowych budynków. Tworzyły go powiązane ze sobą budowle: gmach ratuszowy, budynek wagi miejskiej oraz wieża. Oddany do użytku w 1769 roku w zasadniczym kształcie przetrwał do czasów obecnych. W latach 2014-2016 obiekt został wyremontowany. Od tamtej pory rezydują w nim Prezydent Miasta Lubina i Rada Miejska oraz funkcjonuje Muzeum Historyczne w Lubinie.

Gmach ratusza jest budowlą murowaną, dwukondygnacyjną z podpiwniczeniem. Plan obiektu to prostokąt z wydatnym ryzalitem w północnym narożu elewacji zachodniej. Układ wewnętrzny jest trzy- i czterotraktowy z dwiema sieniami prowadzącymi od północy i południa do centralnego holu i klatki schodowej. Z zewnątrz elewacje dekorowane są ryzalitami zakończonymi trójkątnymi przyczółkami. W południowym przyczółku znajduje się płaskorzeźbiony fronton przedstawiający oficjalny herb Lubina z lat 1820-1945. Budynek zakończony jest wysokim czterospadowym dachem z lukarnami i czworoboczną wieżą zegarową zakończoną cebulastym hełmem.

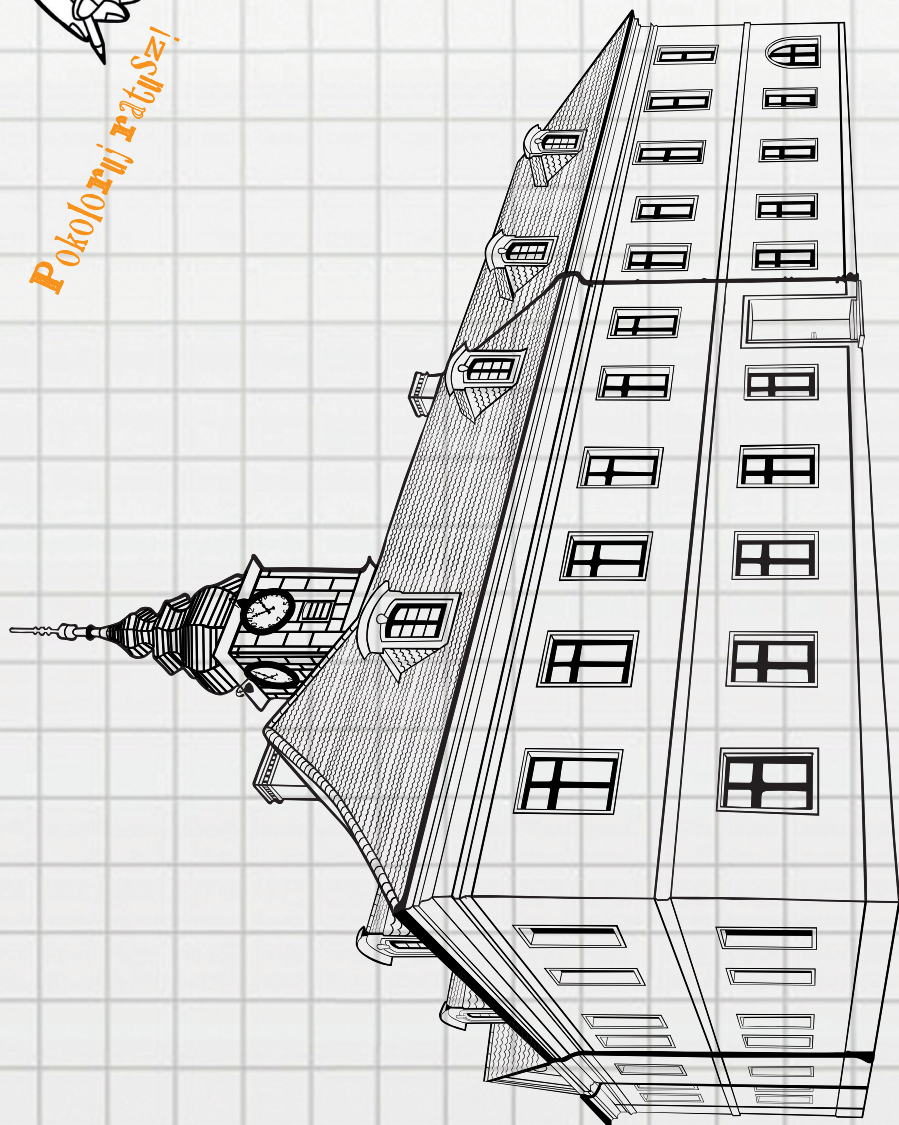
źródło: muzeum-lubin.pl/ratusz/

Czy wiesz, że...

W Lubinie po II wojnie światowej rozpoczęto odbudowę miasta. W roku 1946 liczba mieszkańców stanowiła 1860 osób.

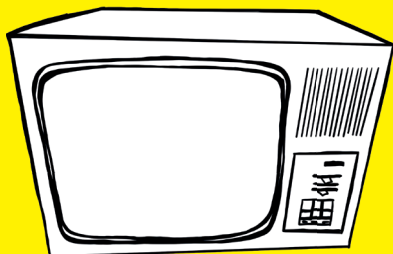
Pokoloruj rątuś!

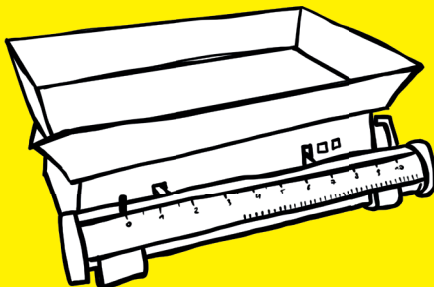
Muzealny zakątek

Co to za przedmioty?

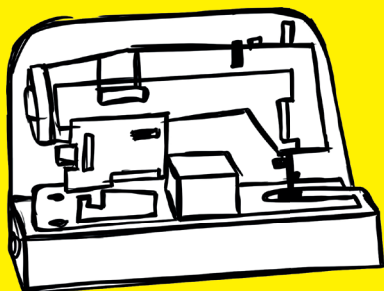
Podpisz rysunki odpowiednimi nazwami.

.....

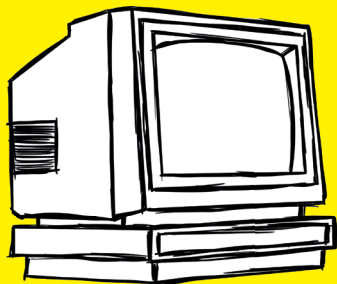
.....

.....

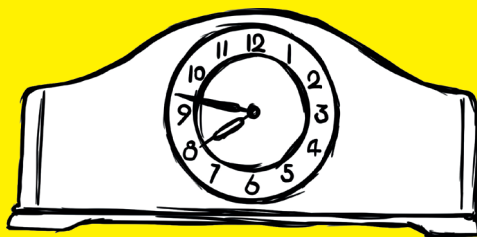
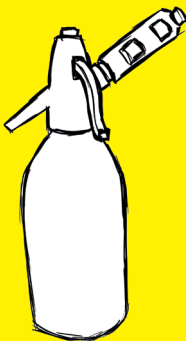
.....

.....

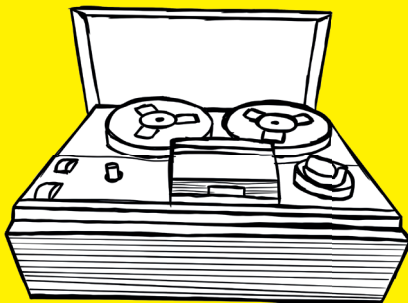

.....

.....

.....

.....

.....

SYFON – urządzenie, za pomocą którego szybko i łatwo przygotowujemy porcję wody gazowanej;

SUSZARKA – urządzenie elektryczne, służące do suszenia włosów;

KOMPUTER – maszyna przeznaczona do przetwarzania informacji, które da się zapisać w formie ciągu cyfr albo sygnału ciągłego;

ZEGAR – przyrząd do ciągłego pomiaru czasu;

MASZYNA DO SZYCIA – urządzenie do łączenia materiałów za pomocą nici;

GRAMOFON – urządzenie do odtwarzania dźwięku zapisanego na płytach gramofonowych;

TELEWIZOR – urządzenie przeznaczone do odbioru ruchomego obrazu;

TELEFON – urządzenie do komunikacji głosowej;

RADIO – urządzenie służące do przekazywania informacji na odległość za pomocą fal radiowych;

WAGA – przyrząd do ważenia przedmiotów lub jedzenia.

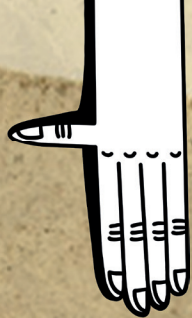

Muzeum Historyczne w Lubinie

Narysuj ulubiony

przedmiot z życia
codziennego!

25 października 1952 roku Polacy obejrzeli pierwszy, półgodzinny program telewizyjny. Z Instytutu Łączności w Warszawie transmitowano etiudę baletową. W całym kraju działały wówczas jedynie 24 odbiorniki! Telewizor był bowiem towarem reglamentowanym. Zakup takiego urządzenia był możliwy na talony. Rozpowszechnienie ograniczała też niewielki zasięg nadajników.

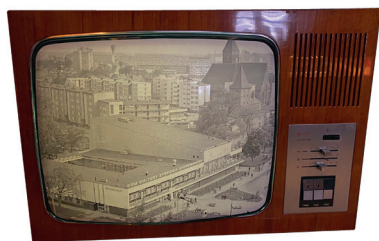
Telewizor SZMARAGD,
prod. 1959-60r.

Telewizor ALGA,
prod. 1966-68r.

Popularny odbiornik produkcji Gdańskich Zakładów Radiowych z ekranem o przekątnej 14". W latach 60. liczba Polaków zasiadających przed telewizorami rosła w astronomicznym tempie, osiągając w 1969 roku 3 miliony widzów. W roku 1961 wyemitowano bezpośrednią transmisję z pierwszej kosmicznej wyprawy Jurija Gagarina. We wrześniu 1963 roku Telewizja Polska nadała relację z otwarcia 18. sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ. Każdego dnia natomiast porę snu dla młodszych widzów wyznaczała dobranocka „Jacek i Agatka”.

W latach 70. powstało wiele kultowych produkcji telewizyjnych. „Z kamerą wśród zwierząt”, „Pieprz i wanilia” czy „Teleranek”. Emisję rozpoczęła również Program TVP2.

Telewizor LAZURYT,
produkcja 1966r.

Kolorowy telewizor lampowo-tranzystorowy w Polsce na licencji radzieckiej. Na tle pierwszorzutu polskie Rubiny wyróżniały się wysoką jakością wykonania i estetyczną obudową z politurą na wysoki połysk. Dziś jest to telewizor legendarny, stanowiący jeden z najbardziej charakterystycznych produktów z czasów PRL.

Telewizor RUBIN,
produkcja: 1977-82r.

JAN WYŻYKOWSKI

urodzony: 31 marca 1917 r. w Haczowie,
zmarł: 29 października 1974 r. w Warszawie.
Polski geolog, z wykształcenia inżynier
górnik, specjalista w zakresie geologii
złóż rud miedzi.

ODKRYWCA JEDNEGO Z NATYWIĘKSZYCH
W ŚWIECIE ZŁÓŻ RUD MIEDZI
NA TERENIE LUBINA!

Po odkryciu złóż miedzi i budowie
kopalni do Lubina zaczęła
napływać ludność, każdy chciał
podjąć pracę i zamieszkać
w budowanych mieszkaniach
z „wielkiej płyty”.

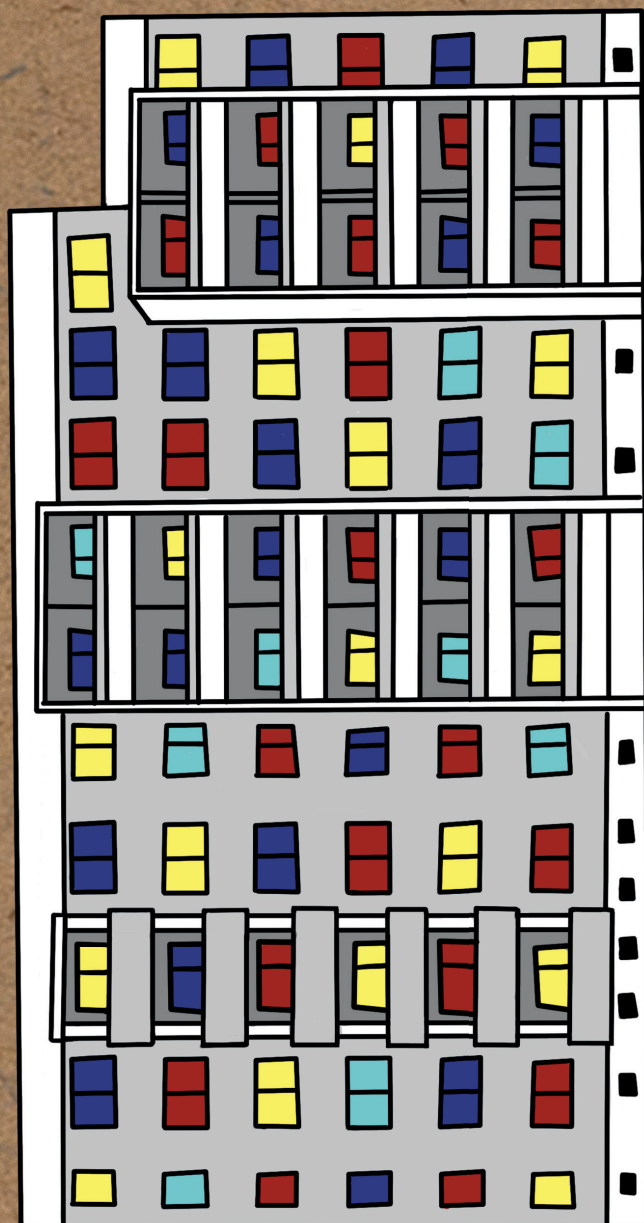
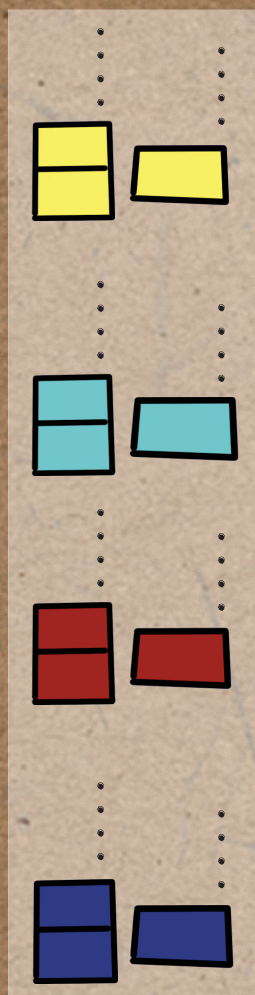

Rysunek pomnika Jana Wyżykowskiego
w Lubinie

Czy wiesz, że...

Bloki mieszkalne „z wielkiej płyty” tzn. technologia wielkopłytkowa to sposób wznoszenia budynków, polegający na montowaniu ich na miejscu budowy z wielkowymiarowych prefabrykowanych elementów betonowych albo żelbetonowych.

Policz, ile
okien ma ten
blok.

CO TO JEST OCHRONA PRZYRODY?

Jest to zespół działań mających na celu zachowanie, zrównoważone użytkowanie oraz odnawianie zasobów, tworów i składników przyrody.

Ochronę przyrody definiuje Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku.

Napisz, w jaki sposób Ty możesz chronić środowisko?

FORMY OCHRONY PRZYRODY

PARK NARODOWY

ROZMIESZCZENIE PARKÓW NARODOWYCH NA TERENIE POLSKI

Obejmuje obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

W parkach narodowych nie prowadzi się żadnej działalności lub ogranicza się ją do minimum, w celu zachowania lub przywrócenia pierwotnych cech przyrodniczych danego terenu.

W Polsce mamy **23 parki narodowe**.

Ich łączna powierzchnia wynosi **1% całego obszaru Polski** (313 961 ha).

W każdym parku narodowym w Polsce, w jego części istnieje inna forma ochrony przyrody — **Obszar Natura 2000**.

Park Narodowy to najważniejsza forma ochrony w Polsce.

PARKI NARODOWE W POLSCE:

- najstarszy — Pieniński Park Narodowy (1 czerwca 1932)
- najmłodszy — Park Narodowy „Ujście Warty” (1 lipca 2001)
- największy — Biebrzański Park Narodowy (592 km²)*
- najmniejszy — Ojcowski Park Narodowy (21,46 km²)
- najbliżej powiatu lubińskiego — Karkonoski Park Narodowy

* gdzie największy park narodowy na świecie to Park Narodowy Północno-Wschodniej Grenlandii (Dania, 972 000 km²)

CEARADAKTYL

Cearadaktyl, czyli **wymarły gad latający**, należał do **pterozaurów**, a nie **dinozaurów**! Nazwę zawdzięcza brazylijskiemu stanowi Ceará, gdzie odnaleziono jego szczątki oraz palcom skrzydłowym charakterystycznym dla pterozaurów.

Cearadactylus żył w **Ameryce Południowej we wczesnej kredzie**, mniej więcej **115 mln lat temu**. Obecnie do rodzaju *Cearadactylus* zaliczamy **jeden gatunek**: *Cearadactylus atrox*, w dosłownym tłumaczeniu „przerażające palce ze stanu Ceará”. Cearadaktyl **miał dużą głowę o długości prawie 60 cm i mocne zęby**, sugerujące dietę rybną. Wymiary pterozaura zostały wyliczone na podstawie proporcji głowy, w porównaniu do innych z rzędu pterozaurów, ponieważ z wykopalisk **znana jest tylko czaszka tego wymarłego gada**.

Pterozauury to gady latające (*Pterosauria*, z gr. *pteron* – skrzydło + *sauros* – jaszczur), czyli rząd latających archozauromorfów, prawdopodobnie archozaurów (gadów naczelnych), żyjących od późnego triasu do końca kredy (230 do 65,5 mln lat temu). Zostały odkryte w 1784 r. w Solnhofen przez włoskiego uczonego Cosimo Colliniego, który sądził, że pływały, a nie latały. W XIX w. Georges Cuvier uznał, że latały.

Rozpiętość skrzydeł: 4–5,5 m

Masa ciała: 15 kg

ZOOLUBIN.PL

facebook.com/ZOOLubin

Rys. John Malam i Steve Parker, *Encyklopedia dinozaurów i innych zwierząt prehistorycznych*, Parragon, Bath 2005

KECALKOATL

Pterozaur olbrzymich rozmiarów **żyjący w okresie późnej kredy** (68–66 mln lat temu) na terenach **Ameryki Północnej**. Nazwa pochodzi od imienia Quetzalcoatl – **boga plemion Mezoameryki** z czasów prekolumbijskich, przedstawianego pod postacią upierzonego węża. Do dziś uznawany jest za **jedno z największych zwierząt**, jakie kiedykolwiek istniały na ziemi. Nie posiadał zębów, a **długość jego zuchwy to około 2 m!** Szacunkowa masa ciała pterozaura (rekordowo nawet 540 kg) sugerowała nietlotność, lecz późniejsze badania wykazały, że być może nie latał on dynamicznie i z dużą prędkością, ale raczej **posługiwał się lotem krótkodystansowym i szybującym**.

Naukowcy początkowo uważali, że podobnie jak inne pterozaurowe, był rybożerny. Jednak w warstwach skał z okresu, w jakim żył, **nie znaleziono skamieniałości ryb**. Pojawiła się teoria, że żywił się padliną i krążył w powietrzu, wypatrując martwych dinozaurów (analogicznie do dzisiejszych sępów). Najnowsze badania sugerują, iż **polował na mniejsze zwierzęta**, poruszając się po ziemi na czterech kończynach, łapiąc ofiarę w długi „dziób”, podobnie do współczesnych bocianów.

Rozpiętość skrzydeł: 10–15,5 m

Powierzchnia skrzydeł: 5,12 m²

Masa ciała: 70–250 kg

ZOOLUBIN.PL

facebook.com/ZOOLubin

Rys. Jan Krzyżanowski, *Encyklopedia Dinozaurów*, Olesiejuk, Ożarów Mazowiecki 2010

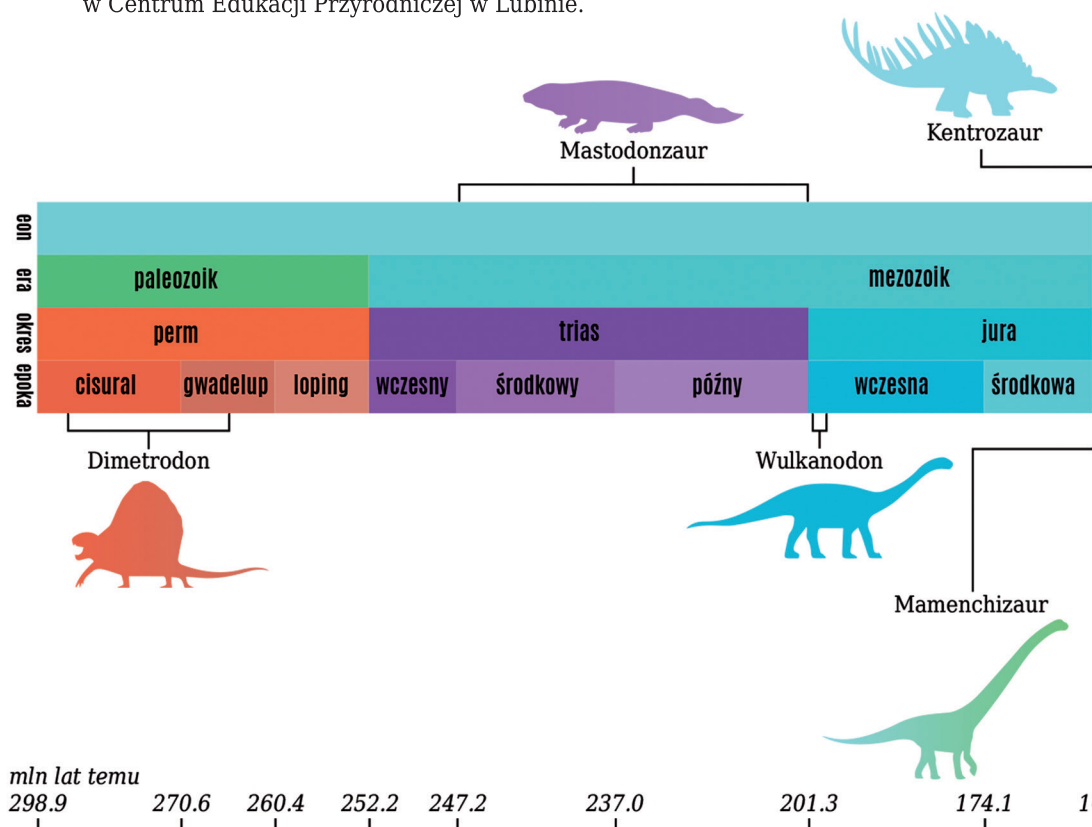
Stratygrafia

To dział geologii historycznej zajmujący się ustalaniem wieku i przyczyn rozmieszczenia skał w skorupie ziemskiej.

Tabela stratygraficzna

To schemat obrazujący przebieg historii Ziemi na podstawie następstwa procesów geologicznych i układu warstw skalnych. Kolejne jednostki w tabeli wydzielono na podstawie m.in. datowania odnalezionych skamieniałości. Jednostki mają różną rozciągłość czasową. Poszczególnym jednostkom przyporządkowane są kolory, którymi oznaczane są na mapach geologicznych skały należące do danych jednostek chronostratygraficznych.

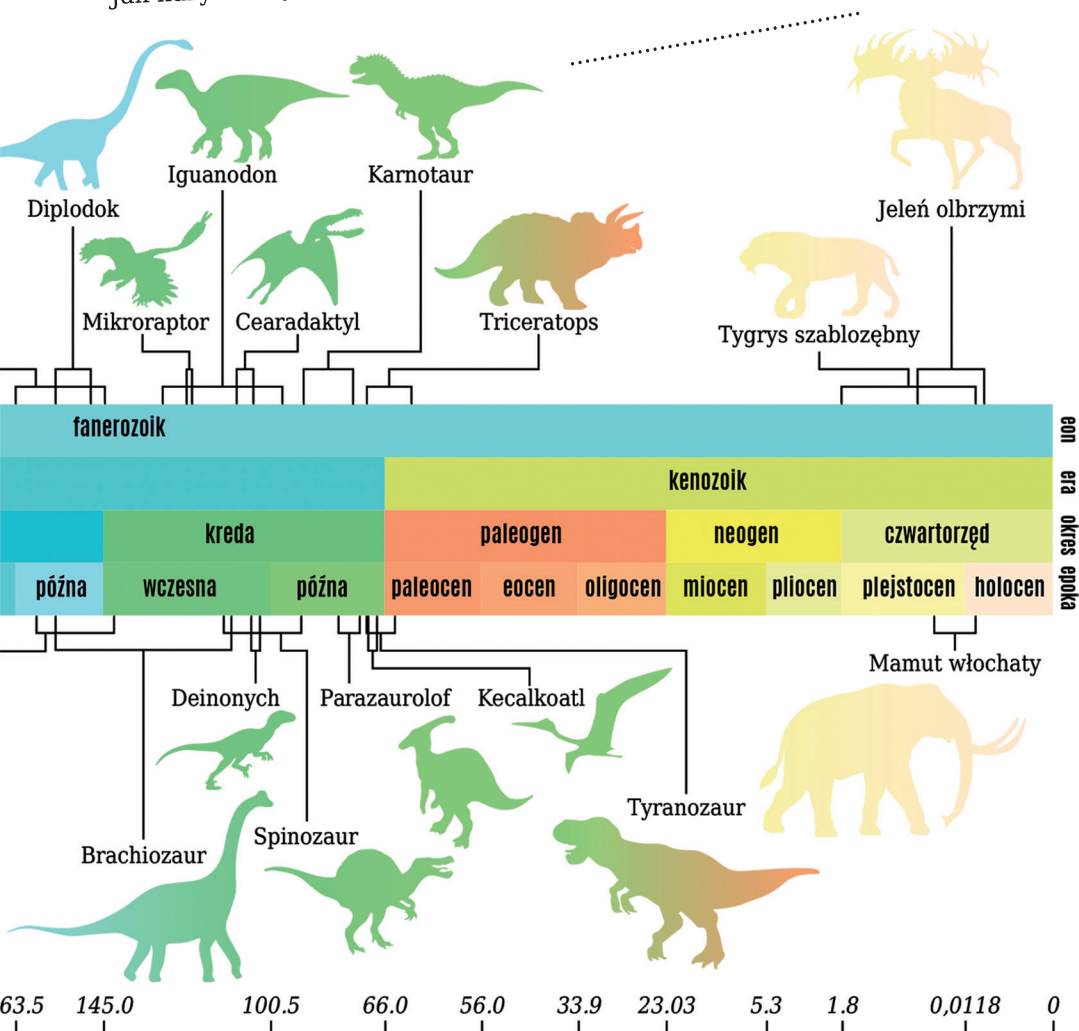
W tabeli poniżej zaznaczono zwierzęta, których wizualizacje w postaci pełnowymiarowych fogur znajdują się na Szlaku Zwierząt Wymarłych w Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie.

Chodź na spacer!

Przed Tobą zadanie specjalne!

Ruch to zdrowie! Wybierz się na spacer do Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie i znajdź figury zwierząt zamieszczonych w tabeli. Jak nazywa się Twoja ulubiona figura?

PROJEKT DOFINANSOWANO
Z BUDŻETU SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

**DOLNY
ŚLĄSK**

www.umwd.pl

Wydawca: Stowarzyszenie „Sport-Art”, ul. T. Kościuszki 12, 59-300 Lubin,

Kontakt: sportart.lubin@gmail.com

Nakład: 1.000 egz. **Papier:** recyklingowy

Współpraca:

Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie, Muzeum Historyczne w Lubinie,
Galeria Baba

Skład numeru: Agata Bończak **Opracowanie graficzne:** Agnieszka Byszkowska (el. akwarelowe: okładka, str. 2, 3), Izabela Grygiel (str. 3, 4, 10-14, 24-25, tabela strat. str. 28-29, 31), Kamila Tworek (str. 5-9), Agata Bończak (str. 15, 26-27), Karolina Smolarek (str. 16-23) **Opracowanie merytoryczne:** Agata Łabuzińska (str. 4, 24-25), Kamila Tworek (str. 5-9), Izabela Grygiel (str. 10-14), Agnieszka Byszkowska (str. 15), Magdalena Gębarowska (str. 16-23), Karolina Smolarek (str. 16-23), Iwona Skrypin (26-29), Andrzej Łużyński (str. 31)

Lubin 2021

Żuraw mandżurski

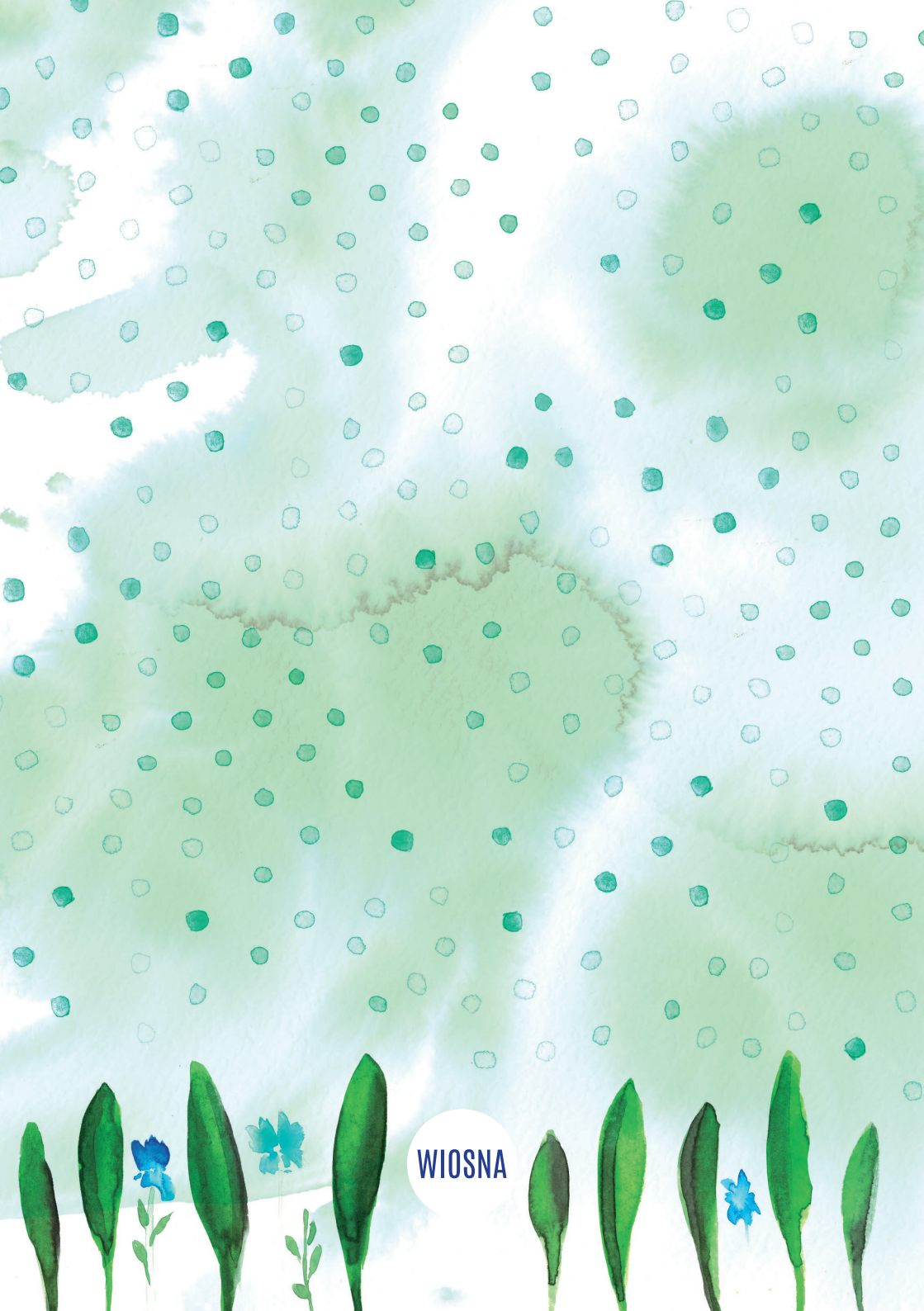
(łac. *Grus japonensis*)

Żuraw mandżurski to drugi pod względem wysokości (1,55 m) żuraw żyjący na świecie. Najwyższy jest żuraw indyjski mierzący nawet 1,8 m.

Gatunek ten jest zagrożony wymarciem. Obecnie na świecie populacja liczy ok. 2750 szt., z czego ok. 1000 sztuk znajduje się w ogrodach zoologicznych. Głównym powodem takiego stanu jest utrata miejsc lęgowych, ze względu na rozwój rolnictwa i przemysłu. Przeciętny wiek żurawia mandżurskiego na wolności wynosi 30-40 lat, natomiast w niewoli niektóre osobniki potrafią dożyć nawet 70 lat. Dlatego jest to jeden z najdłużej żyjących ptaków na świecie.

We wschodniej Azji jest symbolem wierności (łączą się w pary na całe życie), szczęścia, długowieczności i nieśmiertelności. W Chinach i Japonii uważany jest od setek lat za ptaka świętego, jego posągi można znaleźć w starożytnych świątyniach chińskich. Często jest też motywem zdobniczym w kulturze wschodniej.

Podczas godów żurawie wykonują bardzo efektowne i widowiskowe tańce, które były często inspiracją do powstania wielu tańców tradycyjnych. Żuraw mandżurski jest również jednym z bohaterów bajki „Kung Fu Panda” oraz znajduje się w logo lubińskiego ogrodu zoologicznego.

WIOSNA